Foreløpig innstilling til ny valgemneportefølje perioden høsten 2027 – våren 2031 for Det juridiske fakultet

Innhold

Foreløpig innstilling til ny valgemneportefølje perioden høsten 2027 – våren 2031 for Det juridiske fakultet 1
Emner som foreslås nedlagt og emner som foreslås å gå kun annethvert år 2
Nye emner som foreslås opprettet 2
Emner som foreslås videreført 2
Vurderinger om prosessens måltall og hvilke emner som er foreslått nedlagt 5
Vurderinger om JUROFF-emner, etter- og videreutdannings-emner og sertifikater 6
Vurderinger om emner som foreslås nedlagt 7
Vurderinger for å foreslå redusert hyppighet 11
Balanse mellom høst- og våremner, norskspråklig- og engelskspråklig tilbud 12
Andre emner som er vurdert, men innstilt som videreført 13
Konsekvenser for fakultetets engelskspråklige masterprogrammer 14
Konsekvenser for fakultetets andre masterprogrammer 15
Vurdering av søknadene om nye emner 16
Undervisningsramme for valgemnene 18
Om vurderingene som helhet 19
Forslag til vedtak 21

Emner som foreslås nedlagt og emner som foreslås å gå kun annethvert år

Følgende emner foreslås nedlagt:

1. RINF1200 Opphavsrett og beslektede rettigheter
2. RINF1100 Ytringsfrihet, medie- og nettregulering
3. JUS5061 Domstolar og domsskriving
4. JUS5080 Data Science for Lawyers
5. JUS5320 EØS-rett: næringsliv og arbeidsrett i EUs indre marked
6. JUS5425 Ressurs og konsesjonsrett
7. JUS5503 Human Rights in Counter-Terrorism & Extremism and Transnational Criminal Law (emnet går allerede annethvert år)
8. JUR1932/JUS5932 Law of Obligations in a Comparative-Historical Perspective
9. Tysk for jurister (foreslått av ansvarlig faglærer)
10. Fransk for jurister (foreslått av ansvarlig faglærer)
11. HUMR5508 Human Rights and Diversity - Leading Cases and Core Dilemmas
12. FINF4131 Forvaltningsinformatisk prosjekt

Følgende emner foreslås å gå kun én gang annethvert år:

1. JUS5507 Juss og kritikk
2. JUS5501 Rettslig bevisteori
3. JUS5851 Int. Investment Law & Arbitration
4. JUS5850 International Trade Law
5. JUR1530/JUS5530 Refugee and Asylum Law
6. JUS5134 International Law of Peace (emnet går allerede annethvert år)

Dette vil totalt si en reduksjon tilsvarende 14 emner[1].

Nye emner som foreslås opprettet

Følgende nye emner foreslås opprettet:

1. JUR1xxx/JUS5xxx Comparative Law
2. JUR1xxx/JUS5xxx Governing Artificial Intelligence (AI)

Emner som foreslås videreført

Følgende valgemner er vurdert slik at de må videreføres da emnet er en del av avtale fakultetet har inngått om eksternfinansiering:

1. JUS5420 Forsikringsrett (Forsikringsrettsavtalen)
2. JUR1450/JUS5450 Marine Insurance (Forsikringsrettsavtalen og obligatorisk emne MARL)
3. JUS5502 Lovgivningslære/Lovlab (NAV-avtalen)

[1] Antall nedleggelser telles som totalt 11,5 emner. Antall nye emner som foreslås med redusert hyppighet er 5 emner som gir en reduksjon på 2,5 emner.

4. JUR1511/JUS5511 Individuell arbeidsrett (Arfa-avtalen)
5. JUR1512/JUS5512 Kollektiv arbeidsrett (Arfa-avtalen)
6. JUR1960/JUS5960 Trygderett (NAV-avtalen)
7. JUR1981/JUS5981 Skatterett I, grunnleggende skatterett (Skatterettsavtalen)
8. JUS5983 Skatterett II Selskapsskatterett og internasjonal skatterett (Skatterettsavtalen)

Følgende emner foreslås også videreført da de er obligatoriske emner i studieprogram ved fakultetet eller ved UiO:

9. JUS5406 Maritime Law (Obligatorisk emne MARL)
10. JUS5540 Public International Law (Obligatorisk emne PIL, i begge valgfrie spesialiseringer)
11. JUR1630/JUS5630 Privacy and data protection (Obligatorisk emne ICTL)
12. JUS5650 Cybersecurity Regulation (Obligatorisk emne ICTL)
13. JUS5680 Transnational Platform Governance (Obligatorisk emne ICTL)
14. JUS5690 Robot Regulation (Obligatorisk emne ICTL)

Alle de til sammen 14 emnene er søkt om videreføring av ansvarlig faglærer og mange er fremhevet som viktige i innstillingene fra profilkomiteene og programlederne for de engelskspråklige masterprogrammene. Emnene er tilfredsstillende fulgt opp av ansvarlig faglærer, det er godt med interne undervisningskrefter til å følge opp emnene i kommende porteføljeperiode, og med unntak av ett emne, har alle emnene over 20 gjennomsnittlig eksamensmøtte.

Det bemerkes at i realiteten er altså en fjerdedel av porteføljen vernet mot nedleggelse som følge av eksisterende avtaler. Fakultetet bør merke seg denne begrensningen i fleksibilitet for faglige prioriteringer som følge av tidligere inngåtte avtaler, og konsekvensen det har for mindre fleksibilitet med hensyn til videreføring av andre fag.

Følgende emner foreslås også videreført:

15. JUS5042 Moot Court
16. JUS5043 Prosedyre
17. JUR1070/JUS5070 Forhandlinger
18. JUR1120/JUS5120 Utlendingsrett
19. JUR1130/JUS5130 Demokrati og rettsstat: krise og krig
20. JUR1220/JUS5220 Bygge- og entrepriserett
21. JUR1230/JUS5230 International Commercial Law
22. JUS5251 Eiendomsrett og ekspropriasjon
23. JUR1280/JUS5280 Internasjonal privatrett
24. JUR1285 Innføring i markeds-, konkurranse- og immaterialrett (Markedsrett)
25. JUR1310/JUS5310 EU Competition law
26. JUR1412/JUS5412 Energy law

27. JUR1430/JUS5430 Tilvirkningskontrakter (dynamisk kontraktsrett)
28. JUR1435/JUS5435 Bærekraftig arealforvaltning: plan- og bygningsrett
29. JUR1441/JUS5441 EU External relations
30. JUR1504/JUS5504 Konflikthåndtering
31. JUS5506 Politi og påtalerett
32. JUR1520/JUS5520 International Environmental Law and Sustainability
33. JUR1525/JUS5525 Sustainable Business, Finance & Circular Economy
34. JUR1528/JUS5528 Corporate Sustainability Law
35. JUR1550/JUS5550 Helserett
36. JUR1565/JUS5565 EU Constitutional Law and Democracy
37. JUS5570 International Criminal Law
38. JUR1580/JUS5580 Kommunalrett
39. JUR1590/JUS5590 Likestillings- og diskrimineringsrett
40. JUS5645/N Data Law/Datarett
41. JUR1671/JUS5671 Legal Technology: Artificial Intelligence and Law
42. JUR1710/JUS5710 International Human Rights Law: Institutions and Procedures
43. JUR1730/JUS5730 International Humanitarian Law (The Law of Armed Conflict)
44. JUS5810 Opphavsrett
45. JUS5815 Transaksjonsrett
46. JUS5818 Insolvensrett
47. JUR1820/JUS5820 Patent- og varemerkerett
48. JUR1880/JUS5880 Financial Market Law and Regulation
49. JUR1910/JUS5910 Women's Law and Human Rights
50. JUR1911/JUS5911 International Climate Change Law
51. JUS5940 Offentlige anskaffelser
52. JUR1970/JUS5970 Barnerett

Samtlige av disse emnene er søkt om videreføring av ansvarlig faglærer og mange er fremhevet som viktige i innstillingene fra profilkomiteene og programlederne for de engelskspråklige masterprogrammene. De fleste av emnene har høye tall for eksamensmøtte, og for de emnene som har noe lavere tall, er det gjort en særskilt vurdering. I tillegg er det hensyntatt at potensiale for antall eksamensmøtte er svært ulikt med hensyn til om et fag bare hører til ett eller flere studieprogram, og om de bare tilbys på ett studienivå (BA/MA). Emnene er tilfredsstillende fulgt opp av ansvarlig faglærer, og der det har vært spørsmål rundt oppfølging, har det vært inngått dialog om dette og utarbeidet en plan for videre fagansvar.

I tillegg foreslås de to EVU-emnene videreført, begge emnene er en del av avtaler fakultetet har inngått om eksternfinansiering:

1. JFVU1100 Retten og den digitale velferdsstaten (NAV-avtalen)
2. JFVU1300 Arbeidsrett (Arfa-avtalen)

Alle JUROFF-emnene foreslås også videreført da de er obligatoriske emner i studieprogram ved fakultetet eller ved UiO og har et betydelig antall eksamensmøtte:

3. JUROFF1000 Innføring i juss (Obligatorisk i 40-gruppe i juss)
4. JUROFF1210 Introduksjon i forvaltningsrett (Obligatorisk i Offentlig administrasjon og ledelse bachelor)
5. JUROFF1410 Folkerett (Obligatorisk i bachelor i Internasjonale studier)
6. JUROFF1500 Strafferett (Obligatorisk i bachelor i Kriminologi)

Vurderinger om prosessens måltall og hvilke emner som er foreslått nedlagt

Flere av emnene som foreslås nedlagt i årets prosess er ikke JUR1xxx/JUS5xxx-emner, og måltallet om 50 ordinære juridiske valgemner er følgelig ikke nådd. Etter årets prosess står fakultetet igjen med en portefølje bestående av totalt 57 juridiske valgemner hvert år[2]. I tillegg kan studenter velge praksisemner og valgfag som tilbys ved Institutt for kriminologi og rettssosiologi og Senter for menneskerettigheter. På grunn av mangfoldet i programtilhørighet (internt og eksternt), og andre bindinger kan man imidlertid spørre om ikke den foreslåtte justeringen likevel reflekterer et nedtrekk i samsvar med intensjonen bak måltallet på 50 ordinære juridiske valgemner.

Antall nedleggelser og reduksjoner i hyppighet representerer en nedgang på totalt 14 emner. Det er imidlertid foreslått opprettelse av 2 nye emner, som vil si at innstillingen representerer en nedgang på totalt 12 emner, dette vurderes nært nok målet om en nedgang fra 63 til 50 valgemner i årets prosess og det foreslås ikke kutt utover dette. Studieårsansvarlig for 5. studieår vil i tillegg anmode dekanatet om å særskilt vurdere om det rom for opprettelse av ytterligere ett nytt valgemne. Dette i lys av strategiske hensyn, og ønsket om fornyelse av porteføljen.

Med hvert emne som avvikles, uavhengig av emnekode, sparer fakultetet lærerressurser og administrative ressurser knyttet til emneoppfølging. Ved å bevare flest mulig juridiske valgemner ønsker fakultetet å prioritere emner som kan tilbys den største studentgruppen ved fakultetet, nemlig studentene på rettsvitenskapsstudiet, samtidig som de har potensial til å nå ut til flere andre studentgrupper.

Juridiske valgemner kan inngå i studietilbudet for rettsvitenskapsstudentene. Dersom emnene tilbys på engelsk, kan de også inngå i de engelskspråklige masterprogrammene. Emner på bachelornivå kan også tas av andre UiO-studenter og eksterne kandidater. Slik bidrar juridiske valgemner både til et bredt og relevant emnetilbud, og til god studiepoengsproduksjon og inntekter for fakultetet. Ved å tilby ulike juridiske emner som andre studenter kan ta inn i sin grad eller bruke som egeninitiert etterutdanning, så styrker

[2] 52 juridiske valgemner som foreslås videreført, 2 nye emner og 6 juridiske valgemner som foreslås videreført, men kun annethvert år.

også fakultetet sin posisjon som en sentral leverandør av juridisk kunnskap på en rekke ulike samfunnsområder.

Vurderinger om JUROFF-emner, etter- og videreutdannings-emner og sertifikater

Som del av årets prosess har vi også sett på andre enkeltemner. Alle JUROFF-emner og EVU-emner er forslått videreført til neste porteføljeperiode.

Alle JUROFF-emnene inngår allerede i andre studieprogrammer ved UiO, og fakultetet har inngått avtaler med andre fakulteter (Offentlig administrasjon og ledelse, og i Internasjonale studier) der studentene skal avlegge JUROFF-emner som del av sin BA-grad. Alle JUROFF-emnene bidrar med høye tall for eksamensmøtte og samtidig er de en viktig del av fakultetets samfunnsoppdrag ved å kunne tilby juridiske emner for studenter fra andre fakulteter og kandidater fra arbeidslivet, dette da juridisk kompetanse er viktig for svært mange utdanninger og stillinger i arbeidslivet. Emnene ble gjennomgått som del av arbeidsgruppen som kom med forslag til en ny 40-gruppe i juridiske fag i 2024, og emnene danner kjernen i denne 40-gruppen som aktivt tiltrekker seg flere studenter fra de andre fakultetene inn på valgemnene.

Fakultetet opprettet EVU-emner i Arbeidsrett, Retten og den digitale velferdsstaten og Helserett i 2022 med studieplasser fra UiO. Da studieplassene opphørte etter 1 år, besluttet fakultetet å videreføre Arbeidsrett og Retten og den digitale velferdsstaten. De to emnene ble tatt inn som bidrag fra fakultetet inn i Arfa-avtalen og NAV-avtalen. Begge avtalene bidrar med eksternfinansiering til fakultetet, emnene er dermed delvis dekket inn av dette, fakultetet krever ikke inn gebyr for studenter, men emnet bidrar med studiepoengsproduksjon som andre emner.

Det er likevel nødvendig å påpeke at det er betraktelig mer administrativ oppfølging av EVU-emnene, fordi disse retter seg mot andre enn de ordinære studentene. Til hvert av emnene gjøres det et lokalt opptak, opptaket ligner mer på hva man legger inn av arbeid til opptak til andre mindre studieprogram enn opptak til valgemner. Emnene skaper mer henvendelser og administrasjon enn hva som er ordinært på de andre valgemnene, da de som avlegger emnene ikke er ordinære studenter.

Fakultetet bidrar også inn i to av UiOs sertifikater; innovasjonssertifikatet og digitaliseringssertifikatet. Dette er emnene

- JUR1285 – Innføring i markeds-, konkurranse- og immaterialrett (innovasjon)
- JUR1820 – Patent- og varemerkerett (BA) (innovasjon
- JUR1671 – Legal Technology: Artificial Intelligence and Law (Innovasjon og Digitalisering)
- JUR1630 – Privacy and Data Protection (Innovasjon og digitalisering)

Alle emnene er i denne innstillingen foreslått videreført, og det kommenteres at det ikke er lagt særlig vekt på at de bidrar inn i sertifikatene, men at de er foreslått videreført ut fra deres posisjon i profilene og inn i de engelskspråklige masterprogrammene.

Vurderinger om emner som foreslås nedlagt

Enkeltemnet RINF1200 Opphavsrett og beslektede rettigheter foreslås nedlagt da det har et lavt antall eksamensmøtte (14), og det kan la seg gjøre å gi et emnetilbud innen opphavsrett til ikke-jurister ved å opprette en bachelorvariant av valgemnet JUS5810 Opphavsrett, som i dag kun gis på masternivå. Ved gjennomgang av gjennomføringsrapporter i databasen FS ser det ut som at emnet ikke har en tydelig kobling til et studieprogram ved UiO. Studentgruppen er svært differensiert, det er studenter fra HF, Matnat, SV og mange enkeltemnestudenter. Det er positivt at emnet treffer mange ulike studentgrupper, men det er ikke ønskelig å prioritere emnet foran andre emner som er mer direkte integrert i et eller flere studieprogrammer og hvor studentene er avhengige av emnet for å fullføre graden sin.

Ansvarlig faglærer Ole-Andreas Rognstad søkte om og anbefalte videreføring av RINF1200 da det er vanskelig å gi et godt undervisningstilbud til både bachelor- og masternivå innenfor rammen på 20 undervisningstimer. Emnet hadde tidligere bachelornivå, men denne varianten ble bevisst avviklet i 2011 grunnet fagets kompleksitet. Rognstad mener at det kan la seg gjøre å opprette en bachelorvariant – JUR1810 Opphavsrett, men søker om en noe høyere ramme for undervisningstimer for å kunne gi noe egen undervisning rettet mot studentene på bachelornivå, da faget ikke egner seg for samundervisning.

Enkeltemnet RINF1100 Ytringsfrihet, medie- og nettregulering foreslås nedlagt. Emnet var opprinnelig del av bachelorprogrammet Demokrati og rettigheter i informasjonssamfunnet (nå nedlagt), og det inngår nå som et obligatorisk emne i Fordypning i forvaltningsinformatikk som er en av fordypningene på bachelorprogrammet Offentlig administrasjon og ledelse. Denne fordypningen kvalifiserer til å søke opptak til fakultetets masterprogram i forvaltningsinformatikk, men det vurderes slik at emnet kan la seg erstatte av et annet emne i fordypningen. Ved gjennomgang av emnegjennomføringsrapportene så ser en at emnet har en svært heterogen sammensatt studentgruppe, noe som gjør at emnet er mindre knyttet til et konkret studieprogram enn andre emner ved fakultetet.

Fakultetets emner som retter seg mot andre studentgrupper enn ens egne er viktige og en del av samfunnsoppdraget. RINF1100 har videre et tilfredsstillende antall gjennomsnittlig eksamensmøtte (27) og emnet er godt fulgt opp av interne ansatte, faginnholdet er tett knyttet til fakultetets strategi. Ansvarlig faglærer har spilt inn at en løsning kunne vært at emnet kun tilbys annethvert år. Allikevel anbefales emnet nedlagt da det i dagens ressurssituasjon er vanskelig å prioritere dette emnet fremfor andre valgemner som er rettet mot både egne programstudenter og studenter på andre UiO-programmer.

Valgemnet JUS5061 Domsstolar og domsskriving foreslås nedlagt grunnet lavt antall eksamensmøtte (8). Emnet er godt fulgt opp av ansvarlig faglærer og det gir en særskilt ferdighetstrening til studenter innenfor den juridiske dommen som tekstsjanger. Emnet ble

opprettet høsten 2023 og har i denne porteføljeperioden vært tilbudt som emne i Bergen og Tromsø, hvor undervisningen har vært digital og samkjørt med undervisningen i Oslo.

Med nedleggelse i Oslo vil emnet heller ikke kunne tilbys ved de andre lærestedene, da emnene der har vært knyttet til emnet i Oslo, og med det nedlegges det eneste emnet i sitt slag i Norge. Tallene for eksamensmøtte ved UiB og UiT har også vært beskjedne. Fakultetet har mottatt et støtteskriv fra direktør i Domstolsadministrasjonen, og emnet beskrives som et sjeldent og verdifullt bindeledd mellom akademia og domstolene. Ansvarlig faglærer har fått med seg mange dommere både som undervisere og medsensorer i emnet og disse melder om at de selv også har hatt læringsutbytte av å være med. Emnet har vært utgangspunkt for flere studenters masteroppgaveprosjekt, og det kan knyttes tett opp mot strategimål om demokrati og rettssikkerhet og satsting på klarspråk og skriveferdigheter.

Når emnet allikevel er foreslått nedlagt, er dette grunnet det lave tallet for eksamensmøtte. Det er et svært godt og ønsket emne i fakultets portefølje, men når så få studenter velger emnet, har en landet på at en vanskelig kan prioritere videreføring av dette emnet på bekostning av andre emner. Det er signalisert fra ansvarlig faglærer i JUS5043 Prosedyre at dersom JUS5061 Domstolar og domsskriving legges ned, kan det være aktuelt å ivareta noen elementer av emnet inn i Prosedyreemnet.

Valgemnet JUS5080 Data Science for Lawyers foreslås nedlagt grunnet lavt antall eksamensmøtte (18) og at elementer i emnet i noen grad ivaretas av emner som inngår i masterprogrammet i Forvaltningsinformatikk, særlig emnene JUS5111 (tidligere FINF4110) Digitalisering av offentlig forvaltning og FINF4121 Digitalisering av rettsregler. Førstnevnte handler om organisering, styring og finansiering av offentlig forvaltning, og rammevilkårene og virkemiddelbruken for digitalisering av forvaltningen. Emnet er bredt anlagt med utgangspunkt i regjeringens digitaliseringsstrategi og forståelse for infrastruktur i arbeidet med digitalisering. I emnet FINF4121 Digitalisering av rettsregler fokuseres det spesifikt på hvordan rettsregler transformeres til programkode for å kunne automatisere enkeltvedtak og andre juridiske avgjørelser, samt hvilke utfordringer og dilemmaer dette kan innebære. Emnet dekker både konvensjonell teknologi og bruk av kunstig intelligens.

Data Science for lawyers skiller seg fra disse emnene ved at studentene bruker datavitenskap til å forstå jussen, herunder både lover og rettspraksis. Perspektivet er dermed bredere enn ï både JUS5111 og FINF4121. I tillegg skal studentene i JUS5080 Data Science for Lawyers ikke bare forstå hvordan man kan bruke datavitenskap, men de skal anvende datavitenskap på et konkret problemstillinger. Emnet er dermed et mer praktisk og ferdighetsbasert enn FINF-emnene.

For å kunne ta JUS5080 Data Science for Lawyers må studentene sende inn et motivasjonsbrev. Dette legger naturlig nok en begrensning på hvor mange eksamensmøtte studenter emnet har, og det er spilt inn fra ansvarlig faglærer at hadde det vært formidlet

tidligere at antall eksamensmøtte ville være et såpass viktig element i vurderingen, kunne opptaket til emnet vært innrettet annerledes.

Data Science springer ut av et sterkt faglig miljø ved fakultetet og CELLs initiativer på ferdighetsbaserte og digitale emner, og det gir et svært samfunnsaktuelt undervisningstilbud som også er knyttet opp mot pågående forskningsprosjekter som TRUST. Det er mange gode faglige grunner for å opprettholde emnet. Når en allikevel har falt ned på å innstille til nedleggelse er det grunnet kombinasjonen av tall for eksamensmøtte, at noen elementer av emnet ivaretas i andre emner og vurdering av aktuelle undervisningsressurser tilgjengelig for kommende periode.

Valgemnet JUS5320 EØS-rett: næringsliv og arbeidsrett i EUs indre marked foreslås nedlagt grunnet lavt antall eksamensmøtte (16). Emnet er godt fulgt opp av ansvarlig faglærer og det gir et godt fagtilbud innenfor EØS-rett, et viktig prioritert fagområde for fakultet. Emnet ble opprettet våren 2024, som følge av et ønske om og behov for å ha fordypning i EØS-rett og fri bevegelighet, bl.a. på bakgrunn av at faget EU Substantive Law ble lagt ned i sist valgemneprosess.

Emnet inngår i to valgemneprofiler. Profilkomiteen Marked, innovasjon og konkurranse var tydelige på at emnet bør videreføres, og viser til at er det nødvendig med et fordypningsfag i fri bevegelighet, hvor arbeidsretten er et helt sentralt og godt eksempel på hvordan det indre markedet fungerer. Mange av de grunnleggende prinsippene som er utviklet av EU-domstolen knyttet til fri bevegelighet har hatt sin opprinnelse i arbeidsrettssaker. Profilkomiteen for Individvern, rettsstat og velferd vurderte emnet ikke som sentralt for profilen og foreslo å vurdere om fagets tematikk kunne inngå i de to andre større arbeidsrettsemnene, individuell og kollektiv arbeidsrett. Dette forslaget er diskutert med ansvarlig faglærer, som har forklart at i individuell og kollektiv arbeidsrett behandles EU- og EØS-rett kun kort og fra et norskrettslig perspektiv, mens JUS5320 tar utgangspunkt i EU- og EØS-retten som sådan og i hvordan den gjennomføres i norsk rett. Faget gir studentene en helhetlig oversikt over EU- og EØS-retten, særlig det indre marked og de frie bevegeligheter, noe dagens arbeidsrettsemner ikke har rom for. Det er derfor opprettet som et selvstendig supplement til de øvrige arbeidsrettsfagene.

Flere emner bruker flere semestre til å få opp studenttallene, studentene er ofte konservative i sine valg av emner og nye emner blir ofte valgt bort. Dette emnet ble opprettet som et norsk valgemne kun på masternivå, og hadde derfor ikke like stort studentgrunnlag som engelske valgemne med bachelor- og masternivå. I tillegg ble emnet opprettet med vurderingsformen essay, noe som vi også ser har generelt lavere tall for eksamensmøtte enn emner med tradisjonell skoleeksamen. Det er dermed ikke usannsynlig at emnet, om det ble videreført, vil få langt bedre tall for eksamensmøtte, når emnet har gått noen flere ganger og en nå har justert vurderingsformen til skoleeksamen. Det er likevel foreslått å legge ned emnet ut fra en helhetsvurdering av eksamensmøtte og prioritering av emnet opp mot andre.

Valgemnet JUS5425 Ressurs og konsesjonsrett foreslås nedlagt i samråd med ansvarlig faglærer og etter innstilling fra profilkomiteen for Ressursforvaltning, bærekraft og miljø. Emnet foreslås nedlagt grunnet lavt antall eksamensmøtte (13). Faget er godt fulgt opp av faglærer, og har samlet fagmiljøet i innenfor ressursforvaltning og miljø på en god måte. Emnet har tilbudt undervisning i avansert forvaltningsrett (konsesjonsrett) og spesialiserte emner innenfor petroleumsrett, fornybar energi (vannkraft, havvind, vindkraft osv.), havbruk og mineralrett. Dette er emner av stor samfunnsmessig betydning, og det er slik sett synd at emnet ikke videreføres. Noen av de energirettslige emnene videreføres i faget Energy Law, med en annen innfallsvinkel og uten den samme forankringen i den norske rettstradisjonen, og noen av de planrettslige perspektivene ivaretas i faget Bærekraftig arealforvaltning, men uten den fordypning inn mot energi- og ressursrettslige spørsmål som dette emnet gav grunnlag for.

Valgemnet JUS5503 Human Rights in Counter-Terrorism & Extremism and Transnational Criminal Law foreslås nedlagt I samråd med ansvarlig faglærer. Emnet har gått annethvert år i denne porteføljeperioden og alternert hver høst med emnet JUS5134 Right to Peace, og emnet er et av syv kjerneemner i PIL-programmets spesialisering Security, Peace & International Law. Emnet representerer et svært viktig fagområde og har de siste årene fått et økt fokus på transnasjonal organisert kriminalitet, en utvikling som er gjort i et bredt samarbeid med andre fagpersoner ved fakultetet og Justisdepartementet og Regjeringsadvokaten. Emnet har gode tall for eksamensmøtte (29) og det er aktuelle undervisningsressurser i emnet, når vi skriver denne innstillingen er det 62 studenter oppmeldt, og det er sannsynlig at antall studenter har økt etter arbeidet som er lagt inn i forkant av høsten 2026. Når det allikevel er foreslått nedlagt er det i samråd med ansvarlig faglærer og programleder for PIL-programmet.

Valgemnet JUR1932/JUS5932 Law of Obligations in a Comparative-Historical Perspective foreslås nedlagt. Emnet foreslås nedlagt grunnet lavt antall eksamensmøtte (20). Emnet ble opprettet i forrige valgemneprosess og kan sees som en videreføring av JUR1260/JUS5620 English Law of Contract. Det ble utarbeidet et forslag om å videreføre faget i et komparativt-historisk perspektiv på direkte initiativ fra studentene ved JSU. Fagansvaret for emnet har vært delt på to faglærere ansatt ved Senter for rettsinformatikk og Nordisk institutt for sjørett. Grunnet samtidige permisjoner og forskningsfri ble faget overtatt av en ny fagperson våren 2026, og emnesøknaden inneholder forslag om å revidere emnet. Det er skissert at det bør gis en sterkere sammenheng mellom temaene som undervises i hhv romersk og engelsk kontraktsrett, og tilby undervisning i grunnleggende kontraktsrettsteori. Faget vil i så fall få en bedre overbygning og potensielt kunne øke emnets popularitet.

Emnet er et godt eksempel på et tilbud man kun kan få ved en akademisk institusjon, det ville gitt et godt tilskudd til kontraktsrettsforskningen ved fakultetet. Når det allikevel er falt ned på å innstille til nedleggelse så er dette på bakgrunn av antall eksamensmøtte, særlig fra

master i rettsvitenskap, og at det da har vært vanskelig å argumentere for å prioritere dette emnet på bekostning av et annet i porteføljen.

Språkemnene Tysk for jurister og Fransk for jurister ble ikke søkt om videreføring av de ansvarlige faglærerne. Emnene har begge svært lave tall for eksamensmøtte (5 for fransk og 2 for tysk), noe som har sammenheng med at de ble opprettet som 5 stp emner i sist valgemneprosess. Studentene har ikke prioritert å velge emnene, da de ikke har kunnet inngå i graden. Det er søkt om opprettelse av et nytt valgemne, Comparative Law, hvor det er planlagt tre språklinjer, og elementer av språkemnene vil bli ivaretatt gjennom dette emnet.

Emnet HUMR5508 Human Rights and Diversity - Leading Cases and Core Dilemmas foreslås nedlagt til tross for at det er et emne som i utgangspunktet ikke inngår i denne prosessen. Dette foreslås etter dialog med Senter for menneskerettigheter (SMR) hvor en har sett på alle JUS- og HUMR-emner som tilbys ved senteret. Fakultetet har et bredt og godt emnetilbud innenfor menneskerettigheter. Samtidig må kuttene balanseres og fordeles noe på de ulike fagområdene og instituttene. Emnet er foreslått nedlagt da det har svært få gjennomsnittlig eksamensmøtte (6). Ansvarlig faglærer har gjort et stort arbeide i å oppdatere emnet før våren 2027. SMR har derfor anbefalt at emnet ikke umiddelbart legges ned, men at det legges ned dersom det ikke oppnår over 15 studenter våren 2027. Det er i denne innstillingen allikevel foreslått nedlagt, da det er vanskelig å argumentere for videreføring av et emne med så lavt antall eksamensmøtte på bekostning av et annet.

Emnet FINF4131 Forvaltningsinformatisk prosjekt foreslås nedlagt etter dialog med Jus og teknologi-miljøet og i tett dialog med programledelsen for master i forvaltningsinformatikk. Emnet er i dag et obligatorisk 10 stp emne i masterprogrammet i forvaltningsinformatikk, men har klare overlapp med valgemnet JUR1671/JUS5671 Legal Technology: Artificial Intelligence and Law. Ansvarlig faglærer for JUS5671 er positiv til at de to emnene fusjoneres og at JUS5671 tilpasses FINF-programmets behov. Dette emnet vil da kunne erstatte FINF4131 i FINF-programmet, og det vil bidra til noe høyere studenttall på JUS5671.

Vurderinger for å foreslå redusert hyppighet

Totalt seks emner er foreslått til å kun tilbys annethvert år, noe som reduserer ressursbruken til tre emner totalt. En slik løsning medfører at vi kan videreføre flere emner enn vi ellers hadde fått til og gir et større handlingsrom. Det krever imidlertid at ansvarlig faglærer holder emnet oppdatert, og for administrasjonen krever det noe mer å følge opp.

De to emnene JUS5501 Rettslig bevisteori og JUS5507 Juss og kritikk foreslås å gå annethvert år og alternere med hverandre. Dette foreslås grunnet lavt antall eksamensmøtte (17 for Rettslig bevisteori og 14 for Juss og kritikk). Begge emnene tilbys kun på masternivå, og Rettslig bevisteori har i tillegg krav om at studentene må ha gjennomført syvende semester, altså straff og prosessfagene. Begge emnene er akademisk anlagt, ligger godt innenfor fakultetets faglige strategi, har høy samfunnsmessig relevans, og passer fint inn i det pågående arbeidet for å styrke studentenes etiske og kritiske ferdigheter i løpet av studiet.

Det foreslås derfor å ikke legge ned de to emnene, men å redusere ressursbruken på emnene grunnet det lave antall eksamensmøtte.

De to emnene JUS5851 Int. Investment Law & Arbitration og JUS5850 International Trade Law foreslås å gå annethvert år og alternere med hverandre. Dette foreslås grunnet lavt antall eksamensmøtte (17 for Int. Investment Law og 23 for Int. Trade Law). Forslaget om å alternere på disse to emnene er fremmet av de ansvarlige faglærerne selv. I løpet av prosessen ble det spilt inn forslag om å sammenslå disse to emnene og opprette et nytt valgemne innenfor internasjonal økonomisk rett. Dette vurderes ikke som en god løsning og det ble vist til at de to emnene ble etablert da en gikk fra 15 stp valgemner til 10 stp emner, da det var vanskelig å få til et godt opplegg for begge fagområdene innenfor en 10 stp ramme.

Begge emnene er i dag obligatoriske i spesialiseringen i masterprogrammet Public International Law (PIL), International Economic Law: Sustainable Development and International Environmental Law. At begge emnene legges til høstsemesteret muliggjør at studentene kan velge ett av emnene sitt første semester i PIL-programmet om ønskelig. Programleder for PIL foreslår at de to emnene går fra å være obligatoriske i spesialiseringen til å være valgfrie, og vil foreslå emner innenfor energi- og bærekraftsrett inn som nye obligatoriske emner i spesialiseringen.

De to emnene JUR1530/JUS5530 Refugee and Asylum Law og JUS5134 International Law of Peace foreslås å gå annethvert år og alternere med hverandre. Emnet International Law of Peace går allerede kun annethvert år, men Refugee and Asylum Law vil da redusere sin hyppighet. Begge emnene inngår i spesialiseringen Security, Peace: Woman and International Law i PIL programmet og ledes av samme ansvarlig faglærer. Forslaget fremmes i samråd med ansvarlig faglærer og programleder for PIL.

Balanse mellom høst- og våremner, norskspråklig- og engelskspråklig tilbud

Emnene i porteføljen bør fordeles jevnt mellom høst og vår og det har vært et mål i prosessen å fortsatt kunne tilby omtrent like mange engelske som norske valgemner.

De seks emnene som foreslås videreført med redusert hyppighet er to norske og fire engelske. De to norske ligger allerede på høst og forslaget vil representere nedgang med ett høstemne. Int. Trade Law ligger i dag til høst og Int. Investment Law ligger til vår og foreslås flyttet til høst, det blir dermed en nedgang på ett våremne. Refugee and Asylum Law ligger i dag til vår og International Law of Peace til høst, det er ikke avklart om noen av emnene skal bytte semester.

Blant de juridiske valgemnene som foreslås nedlagt er tre norske (Domstolar og domsskriving, EØS rett og arbeidsliv, Ressurs og konsesjon) og tre engelske emner (data Science, Human Rights and Counter Terrorism og Law of Obligations). De seks emnene fordeler seg også jevnt på høst og vår, tre av emnene er høstemner og tre av emnene er våremner.

De to emnene som foreslås opprettet er begge engelskspråklig, som da balanserer at det foreslås noen flere engelske emner enn norske med redusert hyppighet.

Det vurderes dermed slik at forslagene om nedleggelser og redusert hyppighet er relativt balansert med tanke på norsk- og engelskspråklig tilbud, og studentenes valgmuligheter henholdsvis høst- og vårsemesteret. Administrasjonen vil i samarbeid med de ansvarlige faglærerene se på fordelingen av emner på høst og vår etter at vedtaket om emner er fattet, ønske om justeringer av dette kan gjøres dersom tilbudet hvert semester fortsatt vil være balansert.

Andre emner som er vurdert, men innstilt som videreført

Følgende emner foreslås videreført, etter en særskilt vurdering.

Emnet JUS5042 Moot Court har gjennomsnittlig 20 eksamensmøtte og krever noe mer undervisningsressurser enn et ordinært valgemne. Dette er imidlertid balansert opp mot at emnet gir 20 stp uttelling per student som avlegger emnet, og det går over to semestre. Mange fagpersoner er involvert i emnet, og det består av flere elementer noe som gjør det mer administrativt krevende å følge opp enn et ordinært valgemne. Emnet ble opprettet under sist valgemneprosess og er en del av fakultetets satsing på utvikling av prosedyreferdigheter. Videre er det en viktig premiss for at studentene skal kunne delta på slike konkurranser at de får studiepoengsuttelling for dette. Det gis noe felles undervisning for lagene, samt noe egen undervisning for lagene som skal delta på de ulike konkurransene. I tillegg har lagene en ramme for oppfølging av studentveiledere (læringsassistenter).

Emnet JUS5043 Prosedyre har gjennomsnittlig 21 eksamensmøtte. Emnet ble opprettet under sist valgemneprosess og er en del av fakultetets satsing på utvikling av prosedyreferdigheter. I motsetning til JUS5042, er dette emnet et norskspråklig tilbud som tar utgangspunkt i behandling av sivile saker for den alminnelige domstolen, herunder tingretten og lagmannsretten. Det krever ikke deltagelse på en prosedyrekonkurranse og har med det vært et viktig innstegsemne for å utvikle gode prosedyreferdigheter. I porteføljeperioden har kvoten for antall studenter vært økt fra 24 til 36 plasser, slik at en fremover regner med flere eksamensmøtte studenter.

JUR1220/JUS5220 Bygge- og entrepriserett. I løpet av prosessen har det blitt spilt inn å vurdere sammenslåing av emnet med JUR1430/JUS5430 Tilvirkningskontrakter (Dynamisk tingsrett). Dette ble diskutert med ansvarlig faglærer for sistnevnte fag, og ikke vurdert som en hensiktsmessig løsning. Bygge- og entrepriserett er et emne med høyt antall eksamensmøtte (78) og foreslås videreført i henhold til ansvarlig faglærers søknad.

Emnet JUR1285 Innføring i markeds-, konkurranse- og immaterialrett (Markedsrett) har gjennomsnittlig 19 eksamensmøtte. Emnet foreslås videreført da det er argumentert sterkt for dette fra profilkomiteen Marked, innovasjon og konkurranse, hvor emnet har en særskilt rolle som inngangsportal til profilen.

Emnet JUS5570 International Criminal Law ble vurdert på bakgrunn av at emnet var noe lavere prioritert av profilkomiteene, og det var ønskelig å diskutere om det var noe potensiale for å sammenslå emnet med JUR1730/JUS5730 International Humanitarian Law (The Law of Armed Conflict). Etter dialog med ansvarlig faglærer innstilles emnet videreført. Det er et populært emne blant studentene med gjennomsnittlig 75 eksamensmøtte. Det er videre et emne med sterk samfunnsmessig relevans som bidrar til å rekruttere til viktige oppgaver nasjonalt og internasjonalt. I løpet av prosessen har fakultetet mottatt mange støtteskriv fra blant annet flere advokater, fagansvarlig fra samme fag ved UiB, tidligere dommere i EMD, departementsråd og både forhenværende og assisterende riksadvokat som alle fremholder viktigheten av at fakultetet opprettholder emnetilbudet.

Emnet JUS5645/N Data Law/Datarett har gjennomsnittlig 23 eksamensmøtte og krever noe mer administrasjon enn andre emner da det har både en engelsk og en norsk emnevariant, men uten å ha utvidet ramme for undervisning. Emnet er definert som ett av kjerneemnene til profilen Marked, innovasjon og konkurranse. Det er foreslått to andre nedleggelser koblet til denne profilen; JUS5320 og RINF1200, og det vurderes derfor som sårbart å foreslå ytterligere nedleggelser som vil redusere emnetilbudet for denne profilen. Videre inngår emnet i profilen Juss og teknologi, denne profilen har færrest antall juridiske valgemner å velge blant for studentene, og igjen vurderes det som sårbart for videreføring av profilen å redusere emnetilbudet ytterligere.

Konsekvenser for fakultetets engelskspråklige masterprogrammer

Public International Law (PIL). PIL programmet er i dag strukturert slik at studentene skal velge mellom to spesialiseringer, og innenfor hver av spesialiseringene er det listet opp obligatoriske, semiobligatoriske og valgbare emner.

Emnene JUS5850 og JUS5851 er i dag obligatoriske i spesialiseringen International Economic Law: Sustainable Development and International Environmental Law. Om emnene tilbys annethvert år, vil studenter på PIL ha vanskeligere for å avlegge begge. Det foreslås at emnene må legges begge to til høst, slik at studenter kan velge ett av emnene sitt første semester i programmet. Programleder for PIL foreslår at emnene går fra å være obligatoriske til valgfrie i programmet og vil foreslå nye emner fra porteføljen inn som obligatoriske. Det foreslås ingen andre nedleggelser som vil få konsekvens for denne spesialiseringen.

Det foreslås nedleggelse av et av kjerneemnene i spesialiseringen Security, Peace: Woman and International Law; JUS5503, og det foreslås å redusere hyppigheten til et av valgfagene JUS5530. Forslaget er gjort i samråd med programleder og det vurderes slik at spesialiseringen vil allikevel ha et godt emnetilfang etter disse endringene

Information and Communication Technology Law (ICTL). Emnet JUS5080 Data Science for Lawyers inngår som et valgemne i ICTL, men foreslås nedlagt for neste periode, samtidig foreslås det opprettelse av et nytt emne som kan vurderes å inngå i programmet: Governing Artificial Intelligence (AI).

ICTL-programmet består i dag av fire obligatoriske emner, disse er trukket frem som emner som må videreføres. Studentene skal velge to valgemner, men det er lagt opp en sterk anbefaling i programplanen for programmet om hvilke emner studentene bør velge. Emnene i programmet overlapper i stor grad med emnene som inngår i profilen Jus og teknologi, i tillegg er dette emner som også bidrar inn i masterprogrammet i Forvaltningsinformatikk. Profilen i Jus og teknologi er den profilen med færrest juridiske valgemner. Profil og program har begge et stramt oppsett med relativt lite valgbarhet, men dette sikrer stabile tall på emnene og de ansvarlige faglærerne på emnene samarbeider godt.

I tillegg foreslås det å omstrukturere emnet JUR1671/JUS5671 Legal Tech slik at det kan inngå som obligatorisk emne på masterprogrammet i Forvaltningsinformatikk og erstatte emnet FINF4131 Forvaltningsinformatisk prosjekt. Dette vil kreve noen justeringer på Legal Tech-emnet, men samtidig knytte emnetilbudet og studentene på forvaltningsinformatikk tettere til Master i rettsvitenskap og ICTL.

Maritime Law (MARL). MARL-programmet har også et stramt oppsett. Programmet består av fire obligatoriske emner, og studentene har rom for å velge to valgemner i løpet av programmet. Blant emnene som studentene kan velge blant er emnene JUS5850 og JUS5851 som nå foreslås med redusert hyppighet og emnet JUS5931 Law of Obligations som foreslås nedlagt.

Dette vurderes som ikke for inngripende, da alle obligatoriske emner opprettholdes, og studentene fremdeles vil ha et godt emnetilbud å velge blant når de skal plukke ut to valgemner som skal avlegges i løpet av programmet.

Theory and Practice of Human Rights (HUMR). HUMR-programmet er et to-årig masterprogram som består av fire obligatoriske HUMR-emner, og studentene skal velge fire valgemner i løpet av programmet. Innstillingen foreslår nedleggelse av emnet HUMR5508 som er blant de valgfrie emnene for studentene. Videre foreslås emnet JUS5503 nedlagt, og dette emnet inngår i dag som et av valgemnene studentene kan velge blant på tredje semester. Emnene er JUS5850, JUS5851 og JUS5134 listet opp som mulige valgemner og nå foreslått å tilbys kun annet hvert år.

Disse konsekvensene vurderes ikke for inngripende. De obligatoriske emnene opprettholdes, og studentene vil fortsatt ha en bred portefølje å velge blant når de skal velge valgemner på HUMR.

Konsekvenser for fakultetets andre masterprogrammer

Master i forvaltningsinformatikk (FINF). FINF og tilhørende emner var i utgangspunktet ikke en del av prosessens mandat, men emnene er vurdert opp mot andre emner innenfor Juss og teknologi og det er foreslått justeringer som får relativt store konsekvenser for programmet.

I dialog med de fagansvarlige innenfor Juss og teknologi er det foreslått å åpne emnet JUR1671/JUS5671 Legal Tech for studentene på FINF, og at dette emnet erstatter det

obligatoriske emnet på 2. semester FINF4131 Forvaltningsinformatisk prosjekt, som da legges ned. For studentene betyr dette innføring av et engelsk emne i programmet, og et emne hvor de skal samarbeide med en langt bredere sammensatt studentgruppe.

Masterprogrammene i Kriminologi og Rettssosiologi (IKRS-studenter). Studentene ved IKRS kan som del av sine masterstudier velge emner blant de juridiske valgemnene. Da emnetilbudet som helhet fortsatt vil være høyt er det ikke gjort noen nærmere vurdering av konsekvenser for IKRS-studentene

Vurdering av søknadene om nye emner

1. JUR1xxx/JUS5xxx Rett, litteratur og samfunn
2. JUR1xxx/JUS5xxx Comparative Law
3. JUR1xxx/JUS5xxx Praktisk kontraktsrett - utforming av kommersielle kontrakter
4. JUS5xxx Mekling og alternativ tvisteløsning.
5. JUR1xxx/JUS5xxx Governing Artificial Intelligence (AI)
6. JUR1xxx/JUS5xxx Livsvitenskap og biorett

To av emnene foreslås opprettet, men det understrekes at alle de innkomne forslagene er gode, og dersom den økonomiske situasjonen hadde tillatt det, ville alle de seks nye emnene vært fine tilskudd til valgemneporteføljen.

Det foreslås å opprette et nytt emne JUR1xxx/JUS5xxx Comparative Law. Emnet skal tilbys som et heisemne med både bachelor- og masternivå. Emnet vil være et godt tilskudd og vil gi et emnetilbud innenfor komparativ rett, et fagområde som forsvant som emnetilbud i sist valgemneprosess. Emnet erstatter til dels tilbudene om tysk og fransk for jurister, men det juridiske innholdet i emnet er økt, språkkomponenten er en liten del.

Emnet foreslås med tre linjer; tysk, fransk og engelsk. Den engelske linjen vil trolig være den som flest studenter gjennomfører og den vil i første omgang rette seg mot innreisende utvekslingsstudenter og studenter fra andre fakulteter og gi et innblikk og innføring i norsk rettstradisjon og kultur. Ettersom det skal undervises i tre linjer, er det søkt om at emnet får noe mer undervisningsressurser enn det som gjelder for ordinære valgemner. Dersom emnet ikke kan tilkjennes noe økt undervisningsramme vil det kunne tilbys som et engelsk emne innenfor komparativ rett, men uten flere språklinjer, og jo flere linjer, jo større behov for økt undervisningsramme. Det er skissert et forslag med en felles forelesningsrekke, og at studentene så har et lite antall kurstimer innenfor sitt språk, eventuelt supplert med kollokvier.

Emnet representerer et kjerneemne i forslag om en ny tverrfaglig studieretning «Språk og juss» innenfor bachelorprogrammet Språk og samfunn. Dette er et tverrfaglig samarbeid fakultet planlegger å formalisere med Humanistisk fakultet i løpet av 2026.

Det foreslås å opprette et nytt emne JUR1xxx/JUS5xxx Governing Artificial Intelligence (AI). Emnet vurderes som svært samfunnsmessig relevant og innenfor et fagområde hvor

fakultetet bør profilere seg og tilby emner. Emnet gir en systematisk innføring i KI-styring og -regulering som et tverrgående regulatorisk felt. Emnet skal tilbys på både bachelor- og masternivå og er rettet mot en bredere studentgruppe enn de øvrige KI-emnene i profilen, herunder studenter fra andre fagmiljøer ved UiO. Det er faglig forankret i TRUST-senteret, og Digdir har eksplisitt etterspurt et slikt tilbud fra TRUST.

Det er søkt om opprettelse av et nytt emne Praktisk kontraktsrett - utforming av kommersielle kontrakter. Emnet er ikke innstilt til å opprettes for denne porteføljeperioden. Det har vært dialog med ansvarlig faglærer som har foreslått emnet, og vurdert emnet opp mot emnet Tilvirkningskontrakter (dynamisk kontraktsrett). Her er det vurdert å prioritere videreføring av dagens emne fremfor å opprette supplerende tilbud innenfor fagområdet. Det bemerkes at dette er innenfor et fagområde hvor BI profilerer seg sterkt, og det er viktig at fakultetet fortsatt kan tilby emner som er viktig for næringslivet.

Det er søkt om opprettelse av et nytt emne Mekling og alternativ tvisteløsning. Emnet er ikke innstilt til å opprettes for denne porteføljeperioden. Det har vært dialog med ansvarlig faglærer og vurdert det nye emnet opp mot emnene Forhandlinger og Konflikthåndtering. Ansvarlig faglærer vil innarbeide mer av meklingsperspektiver inn i konflikthåndteringsfaget, og med det justere og oppdatere emnet.

Det er søkt om opprettelse av et nytt emne Rett, litteratur og samfunn. Forslaget er samfunnsaktuelt, og emnet har som mål å øke evnen til kritisk og etisk refleksjon og forståelsen av samspillet mellom samfunnet og retten for studentene. Emnet er tverrfaglig og søker å gi studentene gode lese- og skriveferdigheter og bygger på et nært samspill mellom forskning og undervisning da det springer ut fra forskergruppen i Rettshistorie og særlig forskningsprosjektet «IbsensRett 1828-2028». Det er økt oppmerksomhet i samfunnet om behovet for lesekompetanse, også blant voksne, og jurister bør ha et særlig godt utgangspunkt for høy lesekompetanse, men i dette emnet legges det opp i lengre tekster, forståelse av litterært narrativ og dypdelesning.

Opprettelse av emnet kan begrunnes opp mot fakultetets faglige strategi, forskningsnær undervisning, tverrfaglighet og det vurderes til å være godt med aktuelle undervisningsressurser.

Innstillingskomiteen har særlig diskutert om også dette emnet skulle foreslås opprettet. Å oppfordre søker til å holde "forslaget varmt" vurderes som en lite god løsning, særlig i lys av erfaringene med en portefølje som i stor grad er bundet av tidligere prioriteringer. Det kan også argumenteres for at søker som fremdeles er relativt ny på fakultet, nå har en ekstra god mulighet til å innarbeide dette faget og gjøre de ekstra investeringer som kreves ved opprettelse av nye emner. Det er viktig å anerkjenne det merarbeidet som ligger hos alle de ansvarlige faglærerne som har investert i nye emner, eller gjør større revideringer. Dette er arbeid, som om det skal lykkes, må passe inn i den øvrige undervisnings- og forskningsporteføljen også til den enkelte lærer

Det er allikevel falt ned på i innstillingen å ikke foreslå emnet opprettet, da det ikke har latt seg gjøre å finne andre forslag til kutt i andre emner på bekostning av dette.

Det er søkt om opprettelse av et nytt emne Livsvitenskap og biorett. Emnet er tenkt utviklet av forskergruppen i livsvitenskap og representerer et samfunnsaktuelt fagområde og forslag om forskningsnær undervisning. Ansvarlig faglærer har sett en økning i antall doktorgrads- og masteravhandlinger og innenfor området, og de som skriver master innenfor dette er først og fremst på 60 stp. Det anslås at det er et stort potensial for aktuelle eksterne studenter for eksempel i forvaltningen, herunder i Helsedirektoratet. Det er stort behov for faglig kompetanse på helserett, biorett og bioetikk, bruk av nye teknologier (blant annet KI) innenfor diagnostikk og behandling, helsedata og personvern, klima og grenseoverskridende trusler. Fakultetet har et lite miljø knyttet til fagområdet og det er potensiale for å bruke forskere knyttet Livsvitenskapsprosjektet.

Emnet ble ikke prioritert over kjernefagene i profilen Individvern, rettsstat og velferd. Emnet er imidlertid aktuelt for flere profiler. Emnet er tenkt å ha inn en del knyttet til klima og folkehelse, som er aktuelt for bærekraftsprofilen, og også nye teknologier og personvern som kan gjøre emnet aktuelt for Juss og teknologi.

Ansvarlig faglærer ser imidlertid for seg at emnet vil fungere best dersom en fastsetter særskilte opptakskrav. Studenter bør ha gjennomført helserett og ha noe kunnskap om personvern før de skal gjennomføre dette emnet, og i dialog med prodekan for studier er det ønskelig å trekke søknaden om opprettelse som valgemne, og heller sondere muligheten for å opprette emnet som et etter- og videreutdanningsemne. Forutsetningen for et slikt emne må være fullfinansiert av eksterne midler. Fakultet har ikke ressurser til å opprette et slikt etter- og videreutdanningsemne innenfor ordinær budsjettramme.

Undervisningsramme for valgemnene

I sist valgemneprosess ble følgende undervisningsrammer vedtatt:

- Norske valgemner: 20 undervisningstimer, uavhengig om emnet er på to eller ett nivå
- Engelske valgemner: 22 undervisningstimer, uavhengig om emnet er på to eller ett nivå
- Emner med mer enn 100 eksamensmøtte: inntil 10 ekstra undervisningstimer

I tillegg til dette kunne ansvarlig faglærere søke om midler til å bruke læringsassistent på emnet sitt. I 2026 var det satt av nærmere 300 000 kr til læringsassistenter på valgemner. Læringsassistenter ble opprinnelig igangsatt av CELL, men videreført som fast tiltak etter en gjennomgang av ordningen og diskusjon i PMR 11.10.24. Da uttalte PMR at de var positive til ordningen, men at den ikke burde gå på bekostning av antall emner i porteføljen. Det må vurderes hvor stor bruk av læringsassistenter fakultetet har ressurser til i det videre.

Det er undervisning som er den største kostnaden. Noen emner har vurderingsformer som er mer ressurskrevende enn skoleeksamen, men slike vurderingsformer tas ikke i bruk på emner som er veldig store, så eksamenskostnadene generelt på valgemnene er relativt lave.

Emnesøknadene søker i all hovedsak om like rammer som i dagens portefølje, men to emner søker om noe mer undervisning enn det ordinære. Ansvarlig faglærer for JUS5810 Opphavsrett søker om noen flere undervisningstimer da det skal opprettes en ny bachelorvariant av emnet, som erstatning for RINF1200 Opphavsrett og beslektede rettigheter, som legges ned. Ansvarlig faglærer for JUR1xxx/JUS5xxx Comparative Law søker om noe videre undervisningsramme for emnet, for å kunne tilby de tre språksporene som er foreslått som del av emnet.

I løpet av arbeidet med innstillingen er det notert at rammene må sees på, men det har ikke vært rom for å komme med et forslag til endringer. Disse spørsmålene vil bli fulgt opp i løpet av høringsrunden.

Et konkret spørsmål som har kommet opp i prosessen, er håndteringen av valgemner når ansvarlig faglærer har forskningsfri. Det er ønskelig at valgemner driftes av faglige i samarbeid. Der hvor en har samarbeid mellom flere interne, kan en håndtere dette ved at en bytter på å holde i faglæreransvar og undervisning. For emner som driftes av én faglærer alene vil det være krevende for nye å overta undervisningsopplegget kun for ett semester, og ved bruk av eksterne vil det påløpe kostnader for fakultetet. Et konkret forslag som kan vurderes, er å ha en hovedregel om at emnet i slike tilfeller settes på pause. Et slikt grep vil bidra til å holde fakultetets utgifter nede, og understreke at drift av valgemner bør skje av et fagmiljø i samarbeid.

Om vurderingene som helhet

Reduksjonen i antall valgemner er begrunnet med fakultetets økonomiske situasjon og nedgangen i antall faste vitenskapelige ansatte for kommende periode. Fakultetet må redusere noe av aktiviteten.

Som det går frem av de konkrete begrunnelsene for hver enkelt nedleggelse så har antall eksamensmøtte vært et viktig moment i vurderingene. Dette er et kriterium som har vært viktig i tidligere prosesser. Om man ser på emnet isolert, så er antall eksamensmøtte en vurdering av om emnet koster mer enn det bringer inn i studiepoengsinntekter for fakultetet. Samtidig er ikke eksamensmøtte kun økonomi, det er også et konkret uttrykk for hvor populært emnet er blant studentene. I dette innstillingsarbeidet har ikke studentene hatt en stemme inn, men ved å legge vekt på eksamensmøtte så har innstillingen i stor grad prioritert å videreføre emnene flest studenter velger.

Av masterdokumentet kan en se at det generelt er lavere antall eksamensmøtte på emner når de kun gis på norsk, kun har ett nivå og når emnet har en annen vurderingsform enn skriftlig skoleeksamen. Det har imidlertid ikke vært ønskelig å sitte igjen kun med store valgemner med forelesninger og skriftlig skoleeksamen. Det har vært en bevisst strategi for

fakultetet å få opp flere ferdighetsemner og flere emner med varierte vurderingsformer. Overvekten av emner vil uansett ha tradisjonell undervisning og skriftlig skoleeksamen. Dette har vært en del av helhetsvurderingen, og der hvor særlige hensyn kunne begrunne videreføring er noen emner med lavt antall eksamensmøtte foreslått videreført, og det vil fortsatt være emner med varierte vurderingsformer i neste porteføljeperiode.

Studieårsansvarlig for 5. studieår vil fremme egen sak om tiltak for å øke rekrutteringen til ferdighetsemner. For å forberede studentene bedre til arbeidslivet vil det fremmes eget forslag om at det skal være obligatorisk å avlegge minst et ferdighetsemne i løpet av studiet. Dette er viktig for å fremme studentenes læring og for å sikre rekruttering som blir videreført dels av strategiske grunner og dels av hensyn til andre bindinger. Det innstilles ikke på dette fra prodekan for studier. Dette da det vil innsnevre studentenes valgmuligheter, studentene er allerede forpliktet til å avlegge minst et engelsk valgemne. For flere studentgrupper vil det være aktuelt med unntak, f.eks de som skriver stor masteroppgave eller reiser på utveksling. Et slikt krav vil ikke kunne automatisk fanges opp i de administrative systemene (FS), og vil innebære manuell kontroll av hver student.

I løpet av innstillingsarbeidet er emnene vurdert med tanke på tilknytning til fakultetets strategi eller særlige satsinger, som eksempelvis prosedyresatsingen. En har også sett på om faget tilbys ved andre norske utdanningsinstitusjoner eller om tilbudet ved UiO er det eneste i sitt slag.

Et annet viktig moment inn i vurderingene har vært om emnet har tilstrekkelige undervisningsressurser for neste periode og om emnet driftes godt. Det er et ønske fra fakultetsledelsen at valgemneporteføljen kan fordeles blant mange vitenskapelig ansatte, og gjerne at det er flere faglige tilknyttet samme emne. En slik tilnærming gjør at flere vitenskapelig ansatte får anledning til å bidra inn i valgemner, det bidrar til samarbeid og gjør emnene mindre sårbare ved sykdom eller forskningstermin.

Oppfølging av valgemner som ansvarlig faglærer krever imidlertid både tid og ressurser. For å opprettholde en høy faglig kvalitet, må det være rom for kontinuerlig fagutvikling, oppdatering av emneinnhold og integrering av ny forskning i undervisningen. Det er derfor også et mål at den enkelte ansatte ikke har ansvar for for mange emner. Ved at flere deltar med noen ressurser inn i et valgemne, kan både undervisning på obligatoriske emner og valgemner fordeles jevnere.

Som del av arbeidet med innstillingen har det derfor også vært dialog med enkelte ansatte som har flere valgemner, om å redusere antallet emner noe. Dette har ikke vært avgjørende, men har inngått som en del av helhetsvurderingen av de enkelte emnene.

Til slutt er det sett på porteføljens sammensetning som helhet. Det har vært en faktor at profilene kan videreføres med et tilstrekkelig antall emner til å tilby en god faglig fordypning, og det er søkt å få en rimelig balanse mellom emner på norsk og engelsk.

Det har vært en krevende oppgave å foreslå nedleggelser, redusere hyppighet og dette at det i liten grad er rom for å opprette nye emner som er foreslått. Som det fremgår av begrunnelsene, har dette ikke vært enkle avgjørelser.

Samtidig er det av svært positiv verdi for fakultetet at vi faktisk kan tilby en så bred valgemneportefølje som den vi har, også etter den foreslåtte reduksjonen. Emnene gir svært gode valgmuligheter for studentene på rettsvitenskap og andre masterprogrammer ved fakultetet til å fordype seg i fag de brenner for. Videre gir valgemnene et emnetilbud til andre studenter ved UiO og til eksterne kandidater i arbeidslivet, jurister og ikke-jurister.

I årets prosess har fakultetets ansatte foreslått videreføring og opprettelse av 69 juridiske valgemner. Dette er emner som er samfunnsaktuelle, bygger opp under fakultetets strategi, gir studentene ferdighetstrening, i flere emner er det etablert gode samarbeid med arbeidslivet, emner som legger til rette for kritisk refleksjon og utvikling av akademiske ferdigheter.

Det må understrekes at det er en udiskutabel styrke ved vårt fakultet at det er kompetanse og engasjementet til å foreslå og ønske mange emner. I innstillingen er har det vært nødvendig å foreta prioriteringer for å legge til rette for en bærekraftig portefølje i neste fireårsperiode, gitt de ressursene vi har. Det håpes derfor på forståelse for de vurderingene og beslutningene som er gjort som del av en samlet helhetsvurdering.

Forslag til vedtak

Det foreslås at dekanen gjør endelig vedtak om valgemneporteføljen for perioden høsten 2027 til og med våren 2031 i henhold til denne innstillingen og innspill i høringsrunden i løpet av desember 2026.

Det vil i løpet av høsten 2026 fremmes forslag om rammer for undervisning for valgemnene, som også bør vedtas som del av dekanens vedtak om valgemneportefølje.

Det er en målsetning at valgemner driftes i samarbeid mellom flere fast vitenskapelige ansatte. For de emnene som kun driftes av én fast vitenskapelig, foreslås det at emnetilbudet som hovedregel skal legges ned når ansvarlig faglærer har forskningsfri (eller annen undervisningsfri).